

Naročnina

za državo SHS:
na mesec Din 20
za pol leta 120
za celo leto 240

za inozemstvo:
mesečno Din 30

Sobotna izdaja:
celoletno

v Jugoslaviji Din 40
v inozemstvu 60

SLOVENE

Cene inseratov:

Enostopna petlinna vrsta
malih oglasov po Din 1.50 in
Din 2.—, večji oglas nad
45 mm višine po Din 2.50,
veliki po Din 3.— in 4.—,
oglas v uredniškem delu
vrstica po Din 6.—.

Pri večjem naročilu popust.

Izhaaja vsak dan izvenredni
ponedeljki in dneva po
prazniku ob 4. uri zjutraj.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici 6/III. Rokopis
se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Uredniški telefon 50, upravništva 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ulici 6. Cekovni račun:
Ljubljana 10.650 in 10.349 (za inserate) Sara-
jevo 7.565, Zagreb 39.011, Praga in Dunaj 24.797.

Velika zmaga SLS pri nedeljskih občinskih volitvah.

DRŽAVNA
LIGESKA KNJIZNICA
v LJUBLJANI

Liberalno časopisje zmaguje pri občinskih volitvah že od 15. junija dalje. Zgodi pa se, kakor je bila na Slovenskem navada že od nekdaj, da zmaguje JDS, zmaga pa SLS. Samo na bivšem Kranjskem je že doslej čez 120 občin z absolutno večino v rokah Slovenske ljudske stranke. In te absolutne večine niso majhne. V rokah oficijelne Samostojne jugosl. demok. stranke pa so doslej tri (reci in piši tri): Železniki, Kamnik, Kranj. Povsod drugod, kjer so sicer kaj dosegli, so se sramovali svojega lastnega imena in se skrili pod tuje firme, da so mogli ljudstvo varati. Samostojni so doslej pod svojim imenom dobili osem občin. To so številke, ki govore več kot vsa »zmagovanja« po Jutru. Samo veliko takih zmag in slovensko ljudstvo kmalu ne bo poznalo več demokratske stranke.

Nasprotnikom smo včeraj iztrgali sledeče občine: Trebnje, Bohinjska Srednja vas, Višnja gora, Velika vas, Bukovica.

Povdarjamo, da so nasprotniki v nekaterih občinah napeli vse sile, da vržejo našo večino. Tisoči in tisoči dinarjev so priromali z blaginjo velikih bank, od kje še ne smemo reči, potrošilo se je potoke vina, vsi podeželski magnati so poslali svoje hlapce v boj, strahovala je Orjuna — vse nič ne pomaga. Tri četrtine občin, ki so doslej volile, je v naših rokah z absolutno večino. Čast našim zavednim možem, ki so kljub temu da so volitve v najslabšem času, vendar spet pokazali svojo strankarsko zavednost. Mi smo z izidom v polni meri zadovoljni, če so liberalci — je njih stvar in zadeva bralcev, ki vse verjamejo, kar prinese »Jutro«.

OKRAJNO GLAVARSTVO LITIJA.**Sodni okraj Višnjagora.**

Naravnost sijajno se je držal sodni okraj Višnjagora. Liberalci so pod različnimi firmami, celo pod imenom SLS, kandidirali in motili volivce, pa vse zaman. V nobeni naši občini niso dobili večine, pač pa je padla liberalna trdnjava Višnjagora kljub naporom demokratov, radikalov in samostojnih v naše roke.

Dedni dol. Kompromisna lista »Združene slovenske stranke« je dobila 70 glasov in 7 odbornikov. Na listi je 6 pristašev SLS z župnikom na čelu, in 1 demokrat. Druga naša lista pod imenom SLS je dobila 8 glasov.

Draga. Samo lista SLS — 7 odbornikov. Vsi trdni naši možje.

Gorenja vas. SLS 13 glasov (2), SKS 35 (5). Doslej v SKS rokah.

Hudo. Samo lista SLS — 7 odbornikov, večina SLS.

Križka vas. Samo lista SLS — 7 odbornikov.

Krka. Samo lista SKS. Lista SLS je bila zavrnjena. Občina tudi doslej popolnoma v samostojnih rokah.

Leskovec. Samo lista SLS — 7 odbornikov.

Luče. Samo lista SLS — 7 odbornikov.

Muljava. Doslej je bila čisto v samostojnih rokah. Sedaj je bila sestavljena samo ena kompromisna lista, na kateri je več naših mož.

Polica. Tu je bilo 6 list — vse SLS. Dobile so: SLS, 35 glasov (2 odb.), SLSa, 21 glasov (1), SLSb, 24 glasov (2), SLSb, 25 glasov (2), SLSc, 21 glasov (1), SLS za občinski blagor, 20 glasov (1). — Vseh 9 odločnih pristašev SLS.

Višnja gora. V tej trdnjavi demokratsva je proti pričakovanju vseh odločno zmagala SLS. Demokrati in radikali so postavili 3 liste in se vezali. SLS je postavila 2 listi. Dobili so: SLS 28 glasov (3 odbornike), obrtna zveza (SLS) 15 glasov (1), JDS 15 glasov (1), napredna gospodarska (JDS) 13 (1), gospodarska (radikalni) 9 glasov (1).

Čino v občinskih volitvah.

Žalina. Vseh 9 odbornikov SLS. Bili sta dve listi: SLS Velika in Mala Loka, Peščenik 85 glasov (7 odb.), Kmetška zveza (SLS) Žalina 23 glasov (2).

Bukovica. SLS 43 (5), radikali (bivši komunisti) 16 glasov (2).

Češnjice. Sama lista SLS — vseh 7 odbornikov.

Dob. Samo lista SLS — vseh 7 odbornikov.

Vel. Gaber. Županstvo v tej občini vrstnega reda list sploh ni razglasilo, niti ni nabilo kandidatnih list. Zato so se ljudje motili ter metali kroglice v napačne skrinjice. Dobili so: SLS 56 glasov (4), Mali posestniki in obrtniki (večinoma SLS) 36 glasov (3), Kmetška stranka (brez barve) 24 glasov (2).

Velike Pece. Samo lista Kmetške zveze (SLS). Včeraj je bil izvoljen za župana dosedanji župan vrli somišljenik Petan Franc.

Podboršt. Tu ste bili dve listi: Lista SLS in lista Delavske zveze (izključno SLS). Vseh 7 odbornikov naših.

Prapreče. Samo lista SLS — 7 odbornikov.

Radohovavas. Dosedanji samostojni župan je vrstni red skrinjic napačno razglasil. Tudi tu so se zato ljudje motili. Dobila je SLS 20 glasov (2), liberalci združeni s komunisti 23 glasov (3), SKS 16 glasov (2).

Stehanja vas. Samo lista SLS — vseh 7 odbornikov. Za župana je bil včeraj izvoljen somišljenik Slak.

St. Vid pri Stični. Naravnost katastrofalno so JDSarji pogoreli v tej občini. Dobili niso niti toliko glasov, kolikor so imeli podpisov na listi. Dobile so: SLS Stična 158 glasov (10), SLS St. Vid 78 glasov (5), JDS 30 glasov (2). SLS je dobila tedaj 15 odbornikov, JDSarji le 2. Če pa bi bila še dva naša prišla volit, bi bila JDS dobila le 1 mandat.

Temenica. Tu je liberalni Fajdiga hotel za vsako ceno priti v odbor. Toda za liberalno listo ni dobil podpisov. Zato je sklenil kandidirati na listi SLS in je res sestavil listo SLS. Dobil je pod to firmo 38 glasov in 3 odbornike, ki pa niso vsi njegovi pristaši. Kmetška zveza Temenica (odločno SLS) 28 glasov (2), Kmetška zveza Sobrače (odločno SLS) 20 glasov (2).

Zagorica. Samo lista SLS — 7 odbornikov. Velika večina odločno naših.

Rezultat: 19 občin odločno v rokah SLS, v 3 občinah so mešani, le 2 občini sta še v rokah SKS; na Krki le zato, ker je naša lista zavrnjena. Kjer se je pokazala JDS s svojo firmo, je sramotno pogorela.

Sodni okraj Litija.

Tudi ta okraj se je sijajno držal. Več doslej liberalnih občin je padlo v naše roke, le od nekdanj liberalne Vače se še drže. Volivci so pokazali veliko zavednost in disciplino. Povsod so odločno odklanjali liberalce, ki so dobili smešno število glasov.

Dole. Gospodarska (SKS) 21 glasov (2), SLS 1 42 glasov (3), SLS 2 46 glasov (4). 7 naših.

Gradišče—Primskovo. SLS 1 40 glasov (4), SLS 2 58 glasov (5) — vseh 9 naših.

Kolovrat. 2 listi SLS — vsi naši.

Konj. SLS 1 27 glasov (5), SLS 2 22 glasov (4). — Vseh 9 naših.

Kresnice. Ta občina je z včerajšnjim dnevom stopila odločno v naš tabor. Liberalci so popolnoma pogoreli. Dobili so: Gospodarska (združeni JDS in SKS) 26 glasov in 1 odbornika, SLS 62 glasov in 4 odbornike, Kmetška zveza (SLS) 51 glasov in 1 odbornika.

Na Krki pri Litiji. Samo lista SLS —

vseh 7 odbornikov.

Litija. Ta občina je volila sijajno. Združeni nasprotniki (JDS, SKS in NSS) so dobili 57 glasov in 3 odbornike, SLS 232 glasov in 12 odbornikov, Kmetška zveza (SLS) 15 glasov in 1 odbornika, Delavska (mešana) 34 glasov in 1 odbornika.

Polšnik. Samo lista SLS — vseh 17 odbornikov.

Št. Lambert. Samo lista SLS — vseh 17 odbornikov.

Šmartno pri Litiji. Prva SLS (podobna Sv. Peter in Pavel) 169 glasov (11), druga SLS (podobna Liberga in Šmartno) 128 glasov (9), delavska lista (mešana) 50 glasov (3), JDS 33 glasov (2). Zanimivo je, da je JDSarska lista imela 50 podpisov, glasov je dobila pa le 33.

Trebeljevo. SLS 1 (župan Gale) 207 glasov (10), SLS 2 133 glasov (7).

Vače. SLS 1 43 glasov (3), SLS 2 21 glasov (1), JDS 29 glasov (2), SKS 50 glasov (3). Občina je bila tudi doslej v samostojnih rokah.

Velika vas. Ta občina je doslej vedno imela liberalnega župana. Včeraj je padel. Dobila je SLS 92 glasov (7 odbornikov), županova napredna kmetijska stranka 24 glasov (2 odbornika). — Leta 1921. je dobila SLS 47 glasov, SKS 45 glasov. Župana je tedaj rešil žreb. Sedaj je občina popolnoma prestopila v tabor SLS!

Rezultat: 12 občin popolnoma naših, ena je še ostala v liberalnih rokah!

OKRAJNO GLAVARSTVO NOVOMESTO.

Mirna. SLS 150 glasov (13 odb.), JDS 68 glasov (6 odb.), SKS 65 glasov (6 odb.).

Mirna peč. SLS 12 odbornikov, SKS 8 odbornikov, Obrtno-delavska lista 5 odbornikov. Občina je bila tudi doslej v nasprotnih rokah. SLS je napredovala.

Toplice. SLS 172 glasov (17 odb.), gospodarska lista 82 glasov (8 odbornikov).

Trebnje. SLS 271 (20 odb.), JDS 71 gl. (5 odb.).

Velika Loka. SLS 93 gl. (7 odb.), SKS 228 gl. (18 odb.).

Zužemberk. SLS 424 glasov, odbornikov 20, združeni nasprotniki 106, odbornikov 5.

Dvor. SLS 100 glasov, odbornikov 9, nasprotniki 86, odbornikov 8.

Brunice. Samo lista SLS.

Sela. Samo lista SLS.

Gorenje polje. Samo Gospodarska lista. (Iz gospodarskih razlogov — krajni šolski svet — naši niso hoteli vložiti posebne liste.)

Orehovica. Samo kompromisna lista z večino SLS.

Dobruš. Samo lista SLS.

Ambrus. Samo lista SLS.

Ajdovec. Kmetška zveza (SLS) 38 glasov (3 odb.), delavska lista (SLS) 62 glasov (5), Kmetška delavska stranka (SLS) 13 glasov (1).

Št. Peter. SLS 179 glasov (14 odbornikov), gospodarska stranka 133 glasov (11 odb.).

Prečna. SLS 132 glasov (9 odb.), gospodarska stranka 208 glasov (16).

Smuka. Samo ena lista pod imenom Občinska stranka.

OKRAJNO GLAVARSTVO RADOVLJICA.

Radovljica. SLS 92 glasov (5 odb.), dve nasprotni listi 69 glasov (4 odb.).

Gorje. SLS glasov 244 (14 odb.), združena delavska stranka 145 (8), gospodarska delavska stranka 52 (3). Volivcev 841.

Kranjska gora. Od 398 volivnih upravičencev jih je volilo 267. Dobili so: Lista Lavtizar (SLS) 163 glasov (11 odbornikov), Socialisti 24 (1). Ti dve listi sta bili med seboj vezani in imata 12 odbornikov. JDS 47 glasov (3), radikali 33 (2).

Lesce. SLS 58 glasov (3 odb.), doslej nobenega), Vaška sporazumna 35 (2), zdru-

žena gospodarska stranka 62 (3), Socialistična stranka Jugoslavije 21 (1).

Ljubno. Volivcev 91. SLS 28 glasov (2 odb.), Kmečka zveza (SLS) 24 (2), Obrtna kmečka skupina 39 (3).

Brezica. SLS 13 odbornikov, združeni nasprotniki 4 odbornike.

Ovčiče. SLS 106 glasov (10 odb.), nasprotniki 82 glasov (7 odb.).

Kropa. SLS 62 glasov (5 odb.), nasprotniki 59 glasov (4 odb.).

Begunje pri Lescah. SLS 59 glasov (3 odb.), delavska stranka 68 glasov (5 odbornikov, od teh so trije pristaši SLS), gospodarska stranka 21 glasov (1 odb.). Skupaj ima tedaj SLS 6 odbornikov, nasprotniki pa tri. SLS je manjkal samo en glas, da bi dobila še nadaljnega odbornika.

Bohinjska Bistrica. SLS 132 gl. (8 odb.), Silvester 51 gl. (3 odb.), JDS 74 gl. (5 odb.), Kom. 71 gl. (5 odb.), SKS 70 gl. (4 odb.).

Bohinjska Srednja vas. Gospodarska lista (JDS, SKS, NRS, NSS) 125 gl. (7 odb.), Kmetško delavska lista SLS 214 gl. (13 odb.), SLS Koprivnik 41 gl. (3 odb.), Gospodarska (SKS in JDS) Koprivnik 34 gl. (2 odb.).

OKRAJNO GLAVARSTVO KAMNIK.

Drtilja. Samo lista SLS. Za župana je izvoljen član Orla Franc Ribič.

Moste. SLS 47 glasov (3 odb.), združeni nasprotniki 56 glasov (4 odb.).

Moravče. SLS 224 glasov (13 odb.), SKS 72 glasov (4 odb.).

Smarec. Delavska lista 3 odbornike (2 SLS), SLS 2 odb., Obrtniška lista 2 odb. (1 SLS), gospodarska lista 2 odbornika. Skupno 5 odbornikov SLS, 4 nasprotniki.

Volčji potok. SLS 3 odb., SKS 4 odb.

Homec. SLS 5 odb., SKS 2 odb.

Krašnja. SLS 6 odbornikov, JDS 3 odbornike.

Krtina. SLS 41 glasov (3 odb.), Gospodarska 58 glasov (4 odb.).

Ihan 4 liste. SLS 163 glasov (8 odb.), Gospodarska kmetška delavska stranka 23 glasov (1 odb.).

Prevoje. Volivcev 121 — Gospodarska (mešani nasprotniki) 45 glasov (4), SLS 29 glasov (3), Kmetško - delavska - obrtna zveza SLS 19 glasov (2).

Vir. Mala delavska in kmečka stranka 44 glasov (3 odb.), domača gospodarska lista 42 glasov (3 odb.), gospodarsko-obrtniška 33 glasov (3 odb.). Izmed izvoljenih odbornikov je 6 pristašev SLS, 3 pa nasprotni.

OKRAJNO GLAVARSTVO KRANJ.

Predoslje. SLS 275 glasov (19 odb.), združeni nasprotniki 95 glasov (6 odb.).

Kovor. gospodarska SLS 7 odbornikov, SLS 4 odbornike, Obrtna-del. lista (na tej 1 socialisti poleg naših) 6 odbornikov.

Stražišče. Gospodarska (mešani liberalni nasprotniki) 61 (4 odb.), (l. 1921 74 (5), Kmetška zveza 95 (6 odb.), l. 1921 89 (6), Delavska zveza Stražišče in Bitnje (SLS) 173 (12 odbornikov), Delavska napredna stranka (socialisti) 31 (3), 85% udeležba, 446 vol. upravičencev. — SLS je od leta 1921 napredovala za 114 glasov.

OKRAJNO GLAVARSTVO ČRNOMELJ.

Doblice. samo lista SLS.

Dragatuš. samo lista SLS.

Loka. samo lista SLS.

Petrova vas. samo lista SLS.

Božjakovo. samo lista SLS.

Dražiči. samo lista SLS.

Lokvica. samo lista SLS.

Tribuče. samo lista SLS.

Dol. samo lista SLS.

Talčji vrh. SLS 74 (7), Kmetška zveza SLS (2).

Buteraj. SLS 16 (2), Kmetška stranka (SLS) 17 (3), nasprotniki 10 (2).

Sinji vrh. Gospodarska stranka 58 (5), Slov. republikanska kmetška stranka 52 (4 odb.).

strani raznih senatorjev. Komentarji Mussolinijevih govorov v angleških in francoskih časopisih so precej pesimistični. — Sojalna demonstracija za pok. Matteottijem se je vršila povsod z veliko resnostjo. Mir ni bil nikjer kaljen.

Zadragam, ki so včlanjene v tržaško Zadržno zvezo, je bil te dni zamenjan denar, naložen v inozemstvu. S tem je naše zadržnoštvo rešeno največje skrbi.

Nemčija priznava kontrolo oboroževanja.

Pariz, 30. junija. (Izv.) Noto nemške vlade, v kateri odgovarja na zahtevo veleposlaniške konference glede kontrole oboroževanja v Nemčiji, je nemški poslanik danes izročil predsedniku veleposlaniške konference. Nemška vlada izraža v noti svojo voljo, da se hoče kontroli podvreči, prosi pa, naj se vrši kontrola v duhu spravljenosti in sporazuma.

POVRATEK NEMSKIH IZGNANCEV V PORUHRJE.

Berlin, 30. junija. (Izv.) Iz Düsseldorfa poročajo, da je general Degoutte po navodilih francoske vlade izdal več odredb, ki omogočajo vsem nemškim izgnancem povratek v Poruhrje.

Na Uncu in Planini.

Vpad italijanske finančne straže v Planino in sledeči dogodek na meji pri Uncu je razburil našo javnost, zlasti še domače obmejno prebivalstvo, ki se boji zavratnega ponočnega napada z italijanske strani, kakor se je izvršil v Planini. Poročila o incidentu na Planini in Uncu so bila tako nejasna, da je bilo težko presoditi, kaj so dejstva in kaj je ustvarila ljudska domišljija; zato se je podal naš urednik minolo soboto na Uncu in Planino, da si ogleda mesti obeh incidentov in poizve, kaj je na stvari. Izvršile so se bile že uradne preiskave, toda obžalovati je, da pokrajinska uprava ni objavila rezultata teh preiskav. Naš urednik je šel najprej na Uncu, kjer se je razgovarjal s stražo finančne kontrole, ki je bila omenjeno noč, ko so se slišali na meji strelji, v službi, in z domačini. Od naše stražnice do meje je skoro deset minut, baraka, v kateri je nastanjena italijanska finančna straža, je pa od meje oddaljena na kvečjemu 50 korakov. V noči od 23. na 24. junija so slišali domačini med polnočjo in eno popoldne na meji močno streljanje, dejali so, da je bilo kakor v vojni. Tako hudo pa seveda ni bilo. Straža naše finančne kontrole tisto deževno noč sploh ni bila v mali obmejni stražnici, nego na Uncu in zato tudi ni nič slišala ali videla. Sigurno je, da od Uncu proti italijanski stražnici tisto noč nihče ni šel, vsaj večja družba ne, ki bi jo bil sicer kdo opazil, če ne tja greda, pa nazaj, ko so se ljudje vsled streljanja zbudili in s strahom pričakovali, kaj da pride. Značilno je zadržanje Italijanov. Naslednje jutro je straža naše finančne kontrole govorila z Italijani. Na italijanski strani sta bila dva avtomobila, italijanska finančna kontrola, karabinjeri in civilisti, od fašistov je bil samo znani odpadnik iz Planine Modrijan. Italijanski tenente je dejal, da je z naše strani napadlo italijansko stražnico 40 do 50 civilistov, da je bil en Italijan ubit, dva pa ranjena, pozneje so pa Italijani dejali, da je bil samo eden ranjen in noben ubit. Iz tega nekateri tudi sklepa, da so Italijani sami streljali, da bi imeli za svoj vpad v Planino protiarargument. Ljudje sicer mislijo, da je napadla na meji pri Uncu italijansko barako Orjuna, ki da se je hotela za italijanski vpad v Planino revanžirati. Toda videti je ni nihče, in če je bila ona, je mogla priti samo po samotni poti s planinske strani, ker bi jo sicer bili ljudje na Uncu opazili. Ljudje v najbližji hiši sedaj sploh ne spijo doma, ker se boje napada z italijanske strani. Meja je namreč tudi na Uncu tako nenaravna in čudna, da morejo Italijani z leve, gozdne strani ceste vsak trenutek neopaženo izvršiti napad. Na italijanski stražnici se vidijo luknje od kroglj. Naš urednik je šel z Uncu na Planino po poti, ki vodi v bližino italijanske stražnice. Ko se je približal meji, so prišli do meje italijanski stražniki. Nobene izjave o incidentu niso hoteli podati. Njihov poveljnik je dejal samo, da pride v nedeljo med 9. in 10. uro italijanski komisar iz Postojne, ki bo povedal vse. Vprašal je še, kaj da pravijo naši ljudje. Naš urednik je dejal, da nič ne vedo, zato da je prišel sam povprašat, se zahvalil in odšel proti Planini. Krasen sprehod po samotnem gozdu navzdol proti Planini mimo dveh ležečih Windischgrätzov grajščin. Na Planini se je takoj podal na mejo, kjer so Italijani vdrl. Italijanska stražnica je oddaljena od prve hiše na naši strani pri Udovcu samo kakih trideset korakov. Pred hišo sta bila dva vpludna naša orožnika in gospodinja, ki je še vsa prestrašena od italijanskega vpadu in je jokaje pripovedovala, da ne spi nobeno noč več doma, čeravno so v hiši orožniki, da bodo morali vse pustiti, ker se pred Italijani ne čutijo varne, dasi im

ZAHTEV AMERISKIH DEMOKRATOV.

Newyork, 30. junija. (Izv.) Demokratski kongres je sprejel resolucijo, v kateri zahteva znižanje davkov, prepoved vseljavanja Azijatov in uporabo 14 Wilsonovih točk za politiko Nemčije.

STRAHOVIT VIHAR V AMERIKI.

Cleveland, 30. junija. (Izv.) V Clevelandu in v okolici je razsajal strašen vihar, ki je povzročil ogromno škodo. Dosedaj so ugotovili nad 200 mrtvih, na tisoče ljudi pa je težko ali lahko ranjenih. Materijalna škoda znaša nad 12 milijonov dolarjev. Bolnišnice so prenapolnjene. Vse vojaštvo je poslalo vlada na kraj nesreče.

HUSOV DAN — NARODNI PRAZNIK.

Praga, 30. junija. (Izv.) Veliko število čeških narodnih organizacij je izročilo vladi in parlamentu obširno spomenico s prošnjo, da se proglasi 6. julij kot dan Husove smrti za češki narodni praznik.

POKVARJENA MOKA ZA VOJAŠTVO.

Praga, 30. junija. (Izv.) V Bratislavi so prišli na sled novi korupcijski aferi. — Neki paromlin je dobil naročilo, da dobavi za vojaštvo več vagonov moke. Dobavljena moka pa je bila popolnoma pokvarjena. Lastnika paromline, nekega Mayerja, in še več državnih uradnikov so zaprli.

gozdovi naših ljudi so onkraj, le travnike, morda večino travnikov imajo na tej strani. In kakšne težave imajo ljudje s svojim posestvom onstran meje. Po incidentu na Planini je bila za naše prebivalstvo meja tri dni zaprta. Sušili so ravno seno, pa ga niso mogli spraviti domov. Onstran Unca je več mlinov. Njihovi posestniki sploh nimajo nobene druge poti kakor v Planino in so sedaj kakor v pasti. Zgodilo se je celo, da so naši ljudje peljali tja v mlin, seveda z dovoljenjem italijanske finančne kontrole, ko so pa bili na oni strani, so jim odvzeli vse blago z živino vred, češ da so — tiho-tapei. V Garčevcu se je zgodil celo sledeč slučaj. Posestnik ima hišo na naši strani, svinjski hlev pa na oni strani in ko je zaklal prešiča, ga ni smel spraviti v hišo in je moral delati poti, da se mu je to dovolilo. Ako bi naši ljudje ne bili tako mirni in pametni, kakor so, potem bi res lahko prišlo do incidentov z naše strani, ker dosedanje trpinčenje prebivalstva je neznosno. Toda naši ljudje vedo, da je oblast za to tu, da se zgane in jih reši iz tega položaja, ter so mirni. Italija je pa tudi neznansko kratkovidna, da se da voditi od svojega imperialističnega pohlepa po naši slovenski zemlji in čisto naravno s tem vzbuja v našem ljudstvu čustva do italijanskega naroda, ki za Italijo ne morejo biti ravno zaželjena. S takimi čustvi, s srdom nad krivico, je zapustil naš urednik Planino in med bliskom in gromom razljučenega neba razmišljeval o očetovski skrbi našega zunanjega ministrstva za naše trpinčeno obmejno prebivalstvo.

Razmejitev z Ogrsko končana.

Sefi (zastopniki Jugoslavije, Ogrske, Anglije, Francije, Italije in Japonske) razmejitvene komisije za mejo med Jugoslavijo in Ogrsko, ki so se sešli dne 25. maja t. l. v Zagrebu, so po enomesečnem pregledovanju te meje konstatirali, da se je tehnično delo na meji izvršilo po teoretičnih mejnih določitvah, ki jih je sklenila ta internacionalna komisija. S tem je razmejitev delo končano. Dne 29. t. m. so šefi komisarij odpotovali v Beograd in Budapešto, na poslovilni obisk vladi v Beogradu in Budapešti, potem pa odpotujejo vsak v svojo domovino.

Beograd, 30. junija. (Izv.) V Beogradu se nahaja mednarodna komisija za razmejitev z Mažarsko, ki je potovala ob meji, da je definitivno pregledala razmejitvena dela, ki so s tem dokončana. Danes zvečer se je na čast tem gostom priredil banket. Komisija odide v Budimpešto, nakar se vrne v Zagreb, kjer bo končno objavljeno podpisani protokol. S tem bo razmejitev z Mažarsko v formalnem oziru rešena.

Razkol v češki narodni cerkvi.

Usoda češke »narodne cerkve« je v tesni zvezi z delovanjem nižkega škoda Dositeja, ki je s podporo naše države pospeševal češko reformistično odpadniško gibanje. Sedaj se je končno pokazalo, kako se je varal Dositej in z njim srbski pravoslavni episkopat. Proti pravoslavni struji Pavlika-Gorazda, katerega je l. 1921. srbski patriarh posvetil za češkega narodnega škofa, je nastal v češki »narodni cerkvi« odločen in vztrajen odpor. Tako je nastala med češkimi reformisti resna notranja križa, ki se bo po vsej priliki končala z notranjim razkolom.

Na Češkem je od nekdaj imel veliko večino svobodomiselnih dr. Farsky; njegovi nazori so v nasprotju z vsemi krščanskimi tradicijami. To je popolno brezverstvo. Češka brezverska svobodomiselnost »Volná myšlenka« je ponovno (1922, št. 39 in 40) hvalila zloglasni katekizem Farskega kot jako primerno sredstvo, da se pod videzom reformnega krščanstva širi brezverstvo. Na Moravskem je prevladovala zmernejša struja, ki je hotela ohraniti kolikor mogoče krščanski značaj. To konservativnost je hotel Pavlik-Gorazd vsled svojih zvez s pravoslavjem izkoristiti, da bi se moravski reformisti organizirali kot del pravoslavne cerkve. Toda pravoslavne težnje so zbuja le mnogo preprirov in nezadovoljnosti. Moravski pristaši »narodne cerkve« niso bili pripravljeni za vstop v pravoslavje, kateremu češki reformisti očitajo nazadnjaštvo in formalizem. Tako je pravoslavna moravska struja naposled še pospeševala zmago radikalizma. Farsky je letos prišel večkrat osebno agitirati na Moravsko. Dosegel je velike uspehe. Pridobil je mnogo nekdanjih Pavlikovih pristašev. Sedaj se Farsky že zaveda, da ima tudi na Moravskem večino za seboj.

V praškem reformističnem »Český Zpas« je bila objavljena vrsta člankov, v katerih se Kristus in apostoli predstavljajo kot sleparji v duhu skrajnih protestantskih teologov. Proti temu so protestirali češki protestantje in »češki bratje«. Naposled so se ojunčili tudi pristaši Pavlika-Gorazda in so objavili protest proti taki »krščanski agitaciji«. Toda ta protest je prepozen, ker je Pavlik-Gorazdova struja sama sodelovala z radikalno češko reformistično stru-

jo, ko je ta že zadostl jasno tajila osnovne krščanske dogme in tradicije.

Ves razvoj češke narodne cerkve jasno dokazuje, da to gibanje ni nastalo iz verskih nagibov in da nima verske podlage. Preprosti ljudje, ki so bili zapeljani od reformističnih fraz odpadajo od narodne cerkve, ki po notranjem boju sama sebe slabi in uničuje. Reformisti, ki so pred par leti strastno napadali katoliško cerkev in jo blatili, se sedaj z isto strastjo pobijajo med seboj. Narodna cerkev je češko katoliško cerkev rešila nevrednih elementov in sedaj s svojim notranjim razkolom indirektno potrjuje pravilnost in zdravo notranjo moč katoliške cerkve.

A Dositej še ne počiva. Pred par tedni se je zopet pojavil na Moravskem. Popolnoma gotovo je, da je uprav njegova agitacija še pomnožila razdor v češki narodni cerkvi, ker se pravoslavje zdi češkim reformistom preveč nazadnjaško in se ga ne bodo nikoli iskreno oprijeli. Pač so nekateri, ki radi prejemajo podporo na račun naše države.

Pravi namen Dositejev pa je pravoslavna agitacija med uniatskimi Rusini v Karpatih. Češka vlada uvideva, da bo treba borbo med uniati in pravoslavni končno urediti, ker sicer preveč trpi mir in red v tem delu države.

Pravoslavna agitacija je imela nekoliko uspeha posebno v škofiji Užgorod (Ungvar), ker je užgorodski škof Papp preveč kazal svoje madžarske simpatije in ker je tudi mnoge uniatskih duhovnikov vsled madžarske politike nesposobnih za uspešno delovanje med Rusini. Sedaj je upanje, da bo Madžar Papp kljub podpori protikatoliških čeških »narodnjakov« odstopil. Potem se bodo razmere polagoma uredile. Po vsej priliki se bo Dositejeva agitacija tudi med karpatskimi Rusini končala z neuspehom. V verski borbi se bo katoličanstvo očistilo nevrednih elementov in se bo s tem ojačilo.

Politične vesti.

+ Shodi SLS. Preteklo nedeljo dopoldne ob 8. se je vršil na Jesenicah v katoliškem delavskem domu zelo dobro obiskan shod, na katerem je poročal poslanec Gostinčar o stanju zavarovanja za slučaje starosti in onemoglosti. O predmetu se je vršila potem zelo interesantna debata, v kateri so se podala razna pojasnila in želje. — Posl. Sušnik je v nedeljo, 29. t. m. po jutranji maši imel sijajno obiskan shod pri Sv. Duhu nad Krškimi. Vsi so se razhajali v prepričanju, da treba vztrajati in zmaga je gotova. Popoldne je govoril isti poslanec na shodu na Reki.

+ Razpust »Orjuna«. Novosadska »Zastava«, glavno glasilo vojvodinskih radikalov, poroča: »V političnih krogih verujejo, da bo vlada »Orjuna« razpustila, ker trdijo da je »Orjuna« z dogodki na italijanski meji osramotila naše nacionalno ime, ker je pobijala »pod maskama« italijanske finančne stražnike.« Razpustu se upira gosp. Pribičević, v vladi sami in tudi v vrstah samostojnih demokratov pa obstoji močna struja, da se »Orjuna« razpusti.

Beleške.

Nacionalizem non plus ultra. »Slov. narod« se zvija kakor faraonova kača, kako bi opral iz sebe madež avstrofilškega pisanja pred desetimi leti. Med drugimi izgovori je tudi ta, da ni važno, kaj je pisal pred 10 leti, ko jugoslovanska ideja še ni zmagala, ampak da je važno le to, da je »Slovenski narod« danes za Jugoslavijo, ko je zmagala, dočim so »klerikalci« ostali njeni »sovražniki«! Izborni Glasilo »narodnega naprednjštva« se je s tem samo do zadnje nagote razgalilo: Naši demokrati so takrat, ko za zmago jugoslovanstva ni bilo nobenega izgleda in ko ni bilo koristno biti »integralni« Jugoslovani, seveda bili črnožolti avstrijski patrioti, kajti: »Ali bi mi bili kaj koristili jugoslovanski misli, čije zmaga je bila odvisna v prvi vrsti od mogočnih zunanjih faktorjev? Presneto malo ali pa nič!« (»Slovenski narod«, uvodnik dne 1. julija 1924, št. 147). Danes pa, ko so drugi izvojevali jugoslovanstvu zmago, so naši demokrati integralni nacionalisti, ki bi radi dali svoj »srčno kri« za Jugoslavijo, ko je namreč treba ni. Prilezli so iz svojih pisarn in magazinov, vsi ti »patrioti«, se postavili ob stran zmagovalcev, in ker nikdar nobene nevarnosti več ni, ustvarjajo »sovražnike« jugoslovanstva iz mirnih sodržavljanov, ki so tisočkrat več za Jugoslavijo žrtvovali kakor vsi demokratski pisarji in štacunarji, ter uprizarjajo divjo gonjo, krvave rabuke in gostilniške pretepe »za nacijo«. Leta 1914. so razlivali z avstrijskimi oficirji šampanjec za zmago Habsburg-Lotaringlje. Zdaj pa imajo še tako drzno čelo, da v svojem glavnem glasilu proglašajo za svoje najvišje narodno načelo to, kar je koristno! Da so materialisti, to smo dobro vedeli, da pa taki materialisti drugim odrekajo čisto in brezkoristno ljubezen do domovine in naroda, to je nesramno.

